

Legendaariset toteuttajat

Kaksi viikkoa sitten kirjoitin legendaarisista laatijoista. Katsotaan nyt ristikon visuaalista puolta ja pohditaan legendaarisia toteuttajia.

Ristikoiden alkuaikoina laatijat pääosin toteuttivat ristikkonsa itse. Tosin aika kauan, aina 1970-luvulle asti, lehdet eivät juurikaan julkaisseet laatijoiden nimiä, poikkeuksena ehkä Viikko Sanomat, joten ratkojille ei myöskään muodostunut tietoa laatijoista, vielä vähemmän toteuttajista.

Mikä tekee toteutuksesta legendaarisen? Se on täysin persoonallinen, siitä tietää yhdellä vilkaisulla, kenen kynänjäljestä on kyse. Silmä lepää kokonaisuudessa, mutta silti yksityiskohdat ovat nautittavia ja nousevat erikseen esille. Piirrosvihjeet ovat tarkkoja ja hauskoja, ne kuvaavat kaikkea mahdollista, ei pelkästään yksinkertaisia esineitä tai symboleja.

Kahdella alkuaajan laatijalegendalla, Osmo Kailalla ja I. H. Melasniemellä oli toteuttajat erikseen. Melasniemen ristikoiden toteuttaja nousee minun muistikuvissani ensimmäiseksi toteuttajalegendaksi (valitettavasti en ole varma hänen nimestään). Ristikot olivat mestarillisesti toteutettuja,

niissä silmä lepäsi ja piirrosvihjeet olivat hyvin monitulkintaisia.

Pekka Joutsu on paitsi legendaarinen laatija myös legendaarinen toteuttaja. Visuaalinen jälki on yhtä kovatasoista kuin laadintakin. Minun rankingissani Pekka on ainoa, joka mahtuu kumpaankin legendaaluokkaan.

Mestaripiirtäjistä tulee mieleen Erkki Kiiski, joka myös laati omat ristikkonsa (julkaisufoorumi oli lisäkin Ristikot). Ymmärrän Erkin piirtäneen pelkästään käsin. Varsinkin hänen isot pääkuvapiirroksensa ovat henkeäsalpaavan hienoja.

Tietokonetoteutus tuottaa tasapäisen näköistä jälkeä. Monia nykyisiä toteuttajia ei enää helpolla erota toisistaan. Viitseliäisyyttä (tai taitoa) kehittää omaa persoonallista jälkeä ei oikein tahdo riittää.

Vielä on mainitsematta suuri ristikoiden toteuttamisen mestari. Hän on Markku Mäkelä. Hänen toteutuksissaan löytyvät kaikki legendaarisuuden piirteet. Ennen kuin rupean ratkomaan Markun toteuttamaa ristikkoo käyn yleensä läpi nautiskellen kaikki piirrosvihjeet. Niissä on kuvaa vuutta, hauskuutta ja särmää. Ne osuvat nappiin. En tiedä, miten tästä vielä pystyisi parantamaan.

Antti Skyttä

antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:

www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/